

Op het snijpunt van **innovatie** **en belevenis**

In mei kreeg de herbestemming van het voormalige mijnterrein van Winterslag van de Europese Unie de "Regio Stars Award" voor de beste "brownfieldontwikkeling" in alle Europese landen. Genk kreeg lof voor de wijze waarop het mijnterrein een nieuwe plaats in de stad heeft gekregen en voor de vermenging van functies op *C-mine*.

Peter Renard

Steenkolenmijnen, voetbal en Ford. Dat was het beeld dat het Limburgse Genk een kwarteeuw geleden bij de buitenwacht opriep – niet echt het beeld van een stad, maar dat had alles met de wordingsgeschiedenis van Genk te maken. Er waren dus wel Winterslag en Waterschei. Twee mijnen maar ook twee onderling sterk rivaliserende mijnwerkersvoetbalploegen die het in hun kolkende stadionnetjes binnen- en een enkele keer ook buitenlandse topclubs behoorlijk lastig konden maken. En er was en is nog altijd de industrie en vooral Ford. De autoconstructeur verschaft vandaag direct en indirect – via de toeleveranciers – werk aan bijna vijfduizend mensen.

De sluiting van de mijnen, eind jaren 1980, was voor Genk een zware klap. Maar helemaal onverwachts kwam het einde van de steenkolenexploitatie niet – de kolenproductie in Zwartberg, die andere Genkse mijn, was in 1966 al stilgelegd. Bij het hevige mijnwerkersverzet tegen die sluiting waren twee doden gevallen. En was er begin jaren 1970 geen oliecrisis uitgebroken, dan was de andere mijnzetels al veel eerder hetzelfde lot als Zwartberg beschoren geweest. De al sinds de jaren 1950 in crisis verkerende kolenproductie werd nog tot eind jaren 1980, begin jaren 1990 gerekt. Dan viel het doek definitief. Genk verloor één van zijn drie sterkhouders. De stad zou tien jaar tijd nodig hebben om de klap te verwerken.

Voor de stad en de streek werd een grootscheeps sociaal programma opgezet. Mijnwerkers werden herschoold en er ging veel aandacht naar het aantrekken van industriële bedrijvigheid. De voetbalclubs Winterslag en Waterschei werden gefuseerd tot Racing Genk. De fusieclub kreeg haar thuishaven in een nieuw stadion in Waterschei en groeide na een moeizame start uit tot een topper – het stadion van Winterslag geraakt in verval en werd uiteindelijk gesloopt. Ondanks de mijnsluiting slaagde Genk erin de werkgelegenheid op peil houden en ruim tien jaar geleden was de gewezen mijnstad rijp voor een volgende stap in haar ontwikkeling: het bestuur wilde van Genk een levendige, aangename en moderne stad maken. Daarbij ging als vanzelfsprekend veel aandacht naar stedenbouw en ruimtelijke ordening. Het stadscentrum werd grondig onder handen genomen en de grote mijnsites van Waterschei en Winterslag kregen in de doorstart van Genk een belangrijke rol toebedeeld.

› *In elke fase van het project heeft de stad de regie gevoerd* ◀

"We zijn al lang geen stadsbestuur meer dat alleen aan administratieve dienstverlening doet en voorts zit te wachten op wat op haar afkomt", zegt Francine Quanten, directeur voor – een hele boterham – stadsmarketing en communicatie, economie, toerisme en evenementen bij de stad Genk. "We moesten wel vooruit, anders waren we nu een gewezen mijnstad met veel problemen geweest. Het bestuur heeft de voorbije decennia veel nagedacht over de problemen, de mogelijkheden en de middelen om met deze stad vooruitgang te boeken, en over hoe we dat in de door ons gewenste richting konden aansturen. We koppelen elke ruimtelijke ontwikkeling aan een welbepaalde functie: wat zou een ruimtelijke ingreep ook effectief voor de stad en haar doelgroepen kunnen betekenen? We vertrekken van een visie en een traject om die visie in praktijk om te zetten. Dat verloopt niet altijd even vlot, maar het blijft ons streven."

CREATIEVE ECONOMIE

Anders dan de meeste steden is Genk niet vanuit het stadscentrum, maar vanuit de verspreid liggende kernen rond de mijnterreinen gegroeid - daardoor is er in de kernstad nog relatief veel ruimte beschikbaar. Het bestuur heeft dat aangegrepen om de kwaliteit van het stadscentrum met nieuwe woningen, winkels, horeca, ondergrondse parkeerplaatsen, een jeugdcentrum en een bibliotheek te

verhogen. Na het stopzetten van de mijnexploitatie moest naar een nieuwe invulling voor de verlaten mijnsites van

Winterslag en Waterschei worden gezocht. Het mijnterrein van Waterschei - waarop crisismanager Thyl Gheyselink na de mijnsluiting zijn oog liet vallen voor zijn megalomane, maar in de dure planfase al vastgelopen Fenixproject - wordt uiteindelijk ontwikkeld als een hoogwaardig bedrijvenpark met wetenschapspark. Een vijfde (20 van de 97 hectare) van het terrein wordt door de associatie KU Leuven - samen met de Universiteit Hasselt - de stad en de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM) ontwikkeld tot een wetenschapspark. "Energyville", een onderdeel van dat

Francine Quanten, directeur voor stadsmarketing en communicatie, economie, toerisme en evenementen bij de stad Genk: "In stadsmarketing mogen bezoekers nooit teleurgesteld worden."